

Startside>Anlægelse af retssag>Mediation>Mediation i EU-landene

Mediation i EU-landene

Frankrig

Hvorfor ikke løse en tvist gennem mægling i stedet for at tage retslige skridt? Dette er en alternativ form for tvistbilæggelse, hvor en mægler hjælper parterne med at nå til enighed. I Frankrig er regeringen og dommerne opmærksomme på fordelene ved mægling, og lovgiveren opfordrer kraftigt til brugen af mæglere.

Hvem skal du henvende dig til?

Der er ingen central eller statslig myndighed i Frankrig, der er ansvarlig for at regulere mæglingen.

Der findes ikke noget officielt og nationalt websted om mægling. Et afsnit om mægling holdes dog ajourført på www.justice.fr og på webstedet for [erhvervsombudsmandens offentlige tjeneste](#) eller på service-public.fr for så vidt angår [administrativ mægling](#).

I henhold til artikel 8 i lov nr. 2016-1547 af 18. november 2016 om modernisering af retssystemet i det 21. århundrede offentliggøres lister over mæglere på det civil-, social- og handelsretlige område af hver appeldomstol. Disse lister har først og fremmest til formål at informere dommerne og kan på enhver måde meddeles sagens parter. De er navnlig tilgængelige på de relevante appeldomstoles websteder.

På hvilke områder er mægling tilladt/hyppigst?

Mægling kan finde sted når som helst og inden for alle retlige områder med undtagelse af dem, der vedrører de «grundlæggende retsprincipper». Det vil eksempelvis ikke være muligt at anvende mægling til at omgå ufravigelige regler om ægteskab eller skilsmisse.

Mægling finder sted på forskellige områder såsom:

nabokonflikter

problemer mellem udlejere og lejere

familiemæssige problemer

tvister i forbindelse med menneskelige relationer inden for organisationer

tvister mellem virksomheder i forbindelse med gennemførelsen af en kontrakt eller i andre konfliktsituationer

tvister mellem virksomheder og banksystemet

problemer i forbindelse med offentlige indkøb eller tvister med statslige forvaltninger, offentlige institutioner og lokale og regionale myndigheder.

Hvilke regler skal følges?

Anvendelse af mægling

Mægling blev indført i fransk ret ved lov nr. 95-125 af 8. februar 1995 om retternes organisation og om civilretlig, strafferetlig og forvaltningsretlig procedure. Bekendtgørelse nr. 2011-1540 af 16. november 2011 gennemførte direktiv 2008/52/EF, som fastsætter en ramme, der skal lette parternes mindelige bilæggelse af tvister med bistand fra en tredjepart, mægleren, idet dens anvendelse udvides til ikke blot at omfatte grænseoverskridende mægling, men også intern mægling, med forbehold af undtagelser i tilfælde af tvister, der opstår i forbindelse med en arbejdsaftale og i sager vedrørende statslig forvaltningsret. Bekendtgørelsen af 16. november 2011 ændrede også loven af 8. februar 1995 med henblik på at fastlægge en generel ramme for mægling. Den gav en definition af begrebet mægling, præciserede mæglerens kvalifikationer og mindede om princippet om mæglingens fortrolighed, som er afgørende for processens succes.

Erhvervsombudsmanden, der er udnævnt ved dekret fra Frankrigs præsident og er tilknyttet økonomi-, finans- og genopretningsministeren, har siden 2010 tilbudt offentlige og private aktører en gratis og fortrolig mæglingstjeneste. Ombudsmanden bidrager således i henhold til den almene interesse til at udvikle alternative metoder til tvistbilæggelse. Tvister mellem virksomheder, tvister i forbindelse med gennemførelsen af en kontrakt eller enhver anden konfliktsituation eller problemer i forbindelse med offentlige indkøb eller tvister med statslige forvaltninger, offentlige institutioner og lokale og regionale myndigheder kan indbringes for ombudsmanden.

Endelig indeholder loven om forvaltningsdomstole et afsnit om administrativ mægling på parternes eller dommerens initiativ (jf. artikel L. 213-1 ff.).

Traditionel mægling:

Mægling kan finde sted på parternes initiativ. Den kan foregå, uden at der anlægges sag ved retten.

Parter, der har anmodet en dommer om at afgøre deres tvist, bevarer dog – såfremt de er enige – muligheden for mindelig bilæggelse af tvister, bl.a. ved hjælp af en mægler.

Retsmægling:

Når der er anlagt sag ved en domstol, kan «den ret, for hvilken en tvist er indbragt, efter at have opnået parternes samtykke, udpege en tredjemand til at høre parterne og sammenholde deres synspunkter, således at de kan finde en løsning på tvisten mellem dem» (artikel 131-1 i den civile retsplejelov).

I familieretlige sager kan retten også inden for rammerne af afgørelsen om udøvelse af forældremyndighed eller foreløbige retsmidler i skilsmissesager pålægge parterne at deltage i et informationsmøde om mægling, som er gratis for parterne, og som ikke kan medføre en særlig sanktion (den civile lovbogs artikel 255 og 373-2-10).

Lov nr. 2019-222 af 23. marts 2019 om programmeringsperioden 2018-2022 og reform af retsvæsenet indførte mægling efter retssagen i artikel 373-2-10 i den civile lovbog:

«I tilfælde af uenighed bestræber dommeren sig på at forlige parterne.

For at lette forældrenes søgen efter konsensuel udøvelse af forældremyndighed kan retten foreslå dem en mæglingsforanstaltning, medmindre en af forældrene hævder, at den anden forælder har udøvet vold mod den pågældende eller barnet, og udpeger efter at have opnået deres samtykke en familiemægler til at gøre dette, herunder til den endelige afgørelse om, hvordan forældremyndigheden skal udøves.

Den kan også, medmindre den ene af forældrene hævder, at den anden forælder har udøvet vold mod den pågældende eller barnet, pålægge dem at mødes med en familiemægler, som informerer dem om formålet med og gennemførelsen af foranstaltningen.»

I administrative sager kan dommeren også foreslå mægling, «når en tvist indbringes for en forvaltningsdomstol eller en appeldomstol i forvaltningsretlige sager, idet præsidenten for dommerkollegiet efter at have indhentet parternes samtykke kan foranstalte mægling i et forsøg på at nå frem til en aftale mellem parterne» (artikel L. 213-1 i lov om forvaltningsdomstole). Den øverste domstol i forvaltningsretlige sager (*Conseil d'Etat*) er underlagt de samme regler (artikel L. 114-1 i lov om forvaltningsdomstole).

Mægling påbud:

Når der er anlagt sag ved en domstol, og der ikke er opnået samtykke fra parterne hvad mæglingen angår, kan retten «pålægge dem inden for en af retten fastsat frist at mødes med en mægler, der har til opgave at informere dem om genstanden og fremgangsmåden for en mæglingsforanstaltning (...)» (artikel 127-1 i den franske retsplejelov).

«Obligatorisk» mægling

Gennem den seneste udvikling af lovgivningen har man indført obligatorisk anvendelse af mægling i fransk ret under visse omstændigheder.

Med artikel 7 i lov nr. 2016-1547 af 18. november 2016 om modernisering af retssystemet i det 21. århundrede indførte man forsøgsvis en ordning med obligatorisk forudgående familiemægling ved 11 domstole. Dette forsøg skulle ifølge den oprindelige plan afsluttes ved udgangen af 2019, men blev forlænget til den 31. december 2020 og sidenhen til den 31. december 2022.

Personer, der ønsker at få ændret en afgørelse fra familiedomstolen eller en bestemmelse i en overenskomst, der er godkendt af retten, skal forsøge at opnå familiemægling, inden sagen indbringes for retten. Ellers kan sagen ikke antages til realitetsbehandling.

Der er tale om anmodninger, der vedrører:

barnets eller børnenes sædvanlige opholdssted samkvemsret

bidrag til mindreåriges uddannelse og

underhold afgørelser om udøvelse af forældremyndighed.

Forsøg på forudgående familiemægling er ikke påkrævet i tilfælde af:

vold udøvet af den ene forælder mod den anden forælder eller barnet anmodning om godkendelse af en aftale mellem parterne

en anden legitim grund, som retten har vurderet.

Med lov nr. 2019-222 af 23. marts 2019 om programmeringsperioden 2018-2022 og reform af retsvæsenet indførtes obligatorisk anvendelse af en af de alternative tvistbilæggelsesmetoder, herunder mægling, når kravet vedrører betaling af et beløb på højst 5 000 EUR, og der er tale om en nabotvist eller unormal nabostrid. I så fald skal der efter parternes valg forud for indbringelsen af sagen være tale om et forsøg på mægling foretaget af en forligsmand, et forsøg på mægling eller et forsøg på en participatorisk procedure, undtagen fem tilfælde, der er fastsat ved lov:

hvis mindst en af parterne anmoder om godkendelse af en aftale

når afgørelsens ophavsmand skal anvende et foreløbigt retsmiddel

hvis den manglende anvendelse af en af de i første afsnit omhandlede former for mindelig bilæggelse er berettiget af en legitim grund, herunder at der ikke er en retsmægler til rådighed inden for en rimelig frist

hvis dommeren eller forvaltningsmyndigheden i henhold til en særlig bestemmelse skal gøre et forudgående forsøg på at opnå et forlig

hvis kreditor uden held har indledt en forenklet procedure for inddrivelse af småkrav.

Tvister kan indbringes for forvaltningsdomstolen til obligatorisk forudgående mægling. Dette er gratis og sker med hjælp fra en udpeget mægler for hver type tvist. I øjeblikket anvendes den obligatoriske forudgående mægling i forbindelse med tvister vedrørende Pôle emploi-afgørelser og visse afgørelser vedrørende visse offentligt ansatte (jf. dekret nr. 2022-433 af 25. marts 2022 om proceduren for obligatorisk forudgående mægling, der finder anvendelse på visse tvister vedrørende offentlig tjeneste og visse sociale tvister).

Mægling i straffesager

I henhold til strafferetsplejelovens artikel 41-1 kan anklagemyndigheden, hvis vedkommende mener, at en sådan foranstaltning kan sikre erstatning for den skade, der er forvoldt offeret, bringe den forstyrrelse, der er en følge af lovovertrædelsen, til ophør eller bidrage til den nye vurdering af gerningspersonen, forud for sin afgørelse om strafforfølgning, direkte eller gennem anklagemyndighedens mellemmand eller mægler, efter anmodning fra eller med offerets samtykke foranledige mægling mellem gerningspersonen og offeret.

Mægling i straffesager gør det muligt for offeret og gerningspersonen at deltage aktivt i løsningen af de vanskeligheder, der er opstået som følge af lovovertrædelsen, og navnlig i forbindelse med erstatning for skader af enhver art som følge af forbrydelsen. Mæglingen varetages af en strafferetlig ombudsmand udpeget af anklagemyndigheden og skal gøre det muligt for offeret frit at udtrykke sig, forelægge de faktiske omstændigheder og give udtryk for sine forventninger med hensyn til den lidte skade og den ønskede erstatning. Gerningspersonen skal gennem sin direkte konfrontation med offeret opnå forståelse for sin handling og konsekvenserne heraf for at undgå en gentagelse.

Hvis den strafferetlige mæglingsforanstaltning ikke kan gennemføres på grund af gerningsmandens adfærd, kan anklagemyndigheden, medmindre der foreligger nye oplysninger, indlede en sag. Mægling i straffesager er siden lov nr. 2020-936 af 30. juli 2020 om beskyttelse af ofre for partnervold blevet forbudt for så vidt angår vold begået inden for parret, der er omfattet af straffelovens artikel 132-80.

Regulering af mægling

Den europæiske «etiske kodeks» for mæglere er også den kodeks, der finder anvendelse på nationalt plan.

Erhvervsombudsmanden følger endvidere de offentlige principper.

De «anerkendte» familiemæglingstjenester, dvs. som er offentligt finansieret af fondene for familiedelse, den gensidige landbrugsfond og justitsministeriet, forpligter sig til at overholde visse standarder for driften og kvaliteten af de tjenesteydelser, der er fastsat i et nationalt referencesystem.

I 2017 blev der vedtaget et **etisk charter** for mæglere i administrative tvister for administrativ mægling.

Endelig præciserede man i dekret nr. 2017-1457 af 9. oktober 2017 om listen over mæglere ved appeldomstolen betingelserne for opførelse på disse lister. Man må derfor:

ikke være omfattet af domme, inhabilitet eller rettighedsfrakendelse som nævnt i bulletin nr. 2 vedrørende straffeattester

ikke have gjort sig skyldig i handlinger, der er i strid med hæderlighed, værdighed og sædelighed, og som har givet anledning til en disciplinær eller administrativ sanktion i form af hindringer, fjernelse, tilbagekaldelse eller inddragelse af en tilladelse eller autorisation.

Man skal godtgøre, at man har uddannelse eller erfaring, der dokumenterer evnen til at udøve mægling, for fysiske og juridiske personer: Enhver fysisk person, der er medlem af den juridiske person, der gennemfører mæglingsforanstaltninger, skal opfylde de betingelser, der er fastsat for fysiske personer.

Information og uddannelse

På nuværende tidspunkt kræves der i fransk materiel ret ingen specifik uddannelse i mægling.

På det familieretlige område findes der et statsligt eksamensbevis som familiemægler (DEMF). Et sådant eksamensbevis er ikke en ufravigelig betingelse for at udøve familiemægling. Det er imidlertid et krav, hvis man ønsker at arbejde i en godkendt familiemæglingstjeneste.

I straffesager har fysiske personer og sammenslutninger, der er behørigt anmeldt, beføjelse til at fungere som mæglere ved domstolene og appeldomstolene i overensstemmelse med reglerne i artikel R. 15-33-30 i strafferetsplejeloven. Mæglere skal modtage mindst 35 timers grunduddannelse og videreuddannelse i forbindelse med deres videre virke.

Hvad koster mægling?

Ved udenretslig eller retslig mægling opkræves der et gebyr fra personer, der anvender denne alternative metode til tvistbilæggelse.

Mægling er gratis ved mægling under den offentlige tjeneste, eller når denne er påbudt inden for rammerne af en straffesag. Det samme gælder, når mægling er en ufravigelig betingelse for at indbringe sagen for forvaltningsdomstolene.

Mæglerens vederlag kan dækkes af retshjælp, jf. artikel 118-9 ff. i dekret nr. 91-1266 af 19. december 1991. Det kan dog ikke overstige 256 EUR for en part eller 512 EUR for alle parterne.

I tilfælde af retsmægling fastsættes det af dommeren efter udførelse af opgaven og mod forelæggelse af en opgørelse over udgifter (artikel 119 i dekret nr. 91-1266 af 19. december 1991). Retten fastsætter depositum og vederlag (artikel 131-6 og 131-13 i den civile retsplejelov). Eftersom der ikke er defineret nogen ramme for vederlag i teksterne, varierer enhedsomkostningerne for familiemægling.

Offentligt finansierede tjenester forpligter sig til at overholde en ramme for familiernes bidrag. Det økonomiske bidrag, som parterne skal betale pr. mæglingsmøde og pr. person, varierer mellem 2 EUR og 131 EUR afhængigt af indtægten.

Er det muligt at fuldbyrde en aftale, der er resultatet af mægling?

Når parterne er nået til enighed, er de bundet af en aftale som enhver anden aftale.

Hvis parterne ønsker det, kan denne aftale gøres eksigibel ved at forelægge den for den kompetente domstol til godkendelse (jf. artikel 1565 i den civile retsplejelov, artikel L. 213-4 i lov om forvaltningsdomstole) eller i henhold til justitskontorets lov af 22. december 2021 om dokumenter udfærdiget af en advokat.

Når mægling finder sted i en retslig sammenhæng, bestemmer artikel 131-12 i den civile retsplejelov, at det er den ret, ved hvilken sagen er anlagt, der efter anmodning fra parterne er ansvarlig for den aftale, som de forelægger den.

Artikel L. 111-3, 1°, i gennemførelsesbestemmelserne til retsplejeloven fastsætter, at de aftaler, som følger af retslig eller udenretslig mægling, kun kan tvangsfuldbyrdes, hvis en almindelig domstol eller en forvaltningsdomstol tillægger dem fuldbyrdelse.

Hvad angår strafferetlig mægling gælder det i henhold til strafferetsplejelovens artikel 41-1, 5°, at hvis gerningspersonen har forpligtet sig til at betale erstatning til offeret, kan offeret på grundlag af denne erklæring anmode om inddrivelse i overensstemmelse med betalingspåkravsproceduren, jf. reglerne i den civile retsplejelov.

Sidste opdatering: 20/04/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.